

Poruka povodom Svjetskog dana kazališta za djecu i mlade 2017.

Bez ikakvog iskustva, ako se izuzmu odlasci u kazalište dok sam bio dječak, u dobi od 17 godina režirao sam predstavu u kojoj su glumili moji prijatelji i kolege iz razreda. Izvedena je neformalno u našoj srednjoj školi, a također i na prikladnijem mjestu koje je bilo otvoreno javnosti. Predstava se zvala *Dress Rehearsal* (Generalna proba): tema joj je bila droga, ali još više od toga mizanscena, kao što naslov sugerira. Napisao ju je moj otac, koji je kao mladić njegovao svoj prirodni glumački poziv povremeno glumeći u predstavama za lokalne humanitarne udruge. Ni on ni ja nismo nastavili karijeru na kazališnim daskama, premda sam ja postao vjeran čitatelj i gledatelj kazališnih komada. Začudo, kasnije sam se ponovo susreo s dramom, ali na drukčiji način: u zadnjih dvadesetak ili više godina neke od mojih priča za djecu adaptirane su za pozornicu. U početku sam, ako su glumačke družine bile formalne, tražio da mi pošalju primjerak scenarija na odobrenje. Međutim, kako je vrijeme prolazilo, sve sam češće davao slobodne ruke ljudima koji rade svoj posao, svjestan da se prelaskom iz proze u dramu nešto mora izmijeniti. Neke sam od tih predstava gledao. O drugima sam saznao iz tiska ili preko interneta. U nekim se predstavama poštovao literarni sadržaj predložka, dok je kod drugih poslužio samo kao inspiracija za stvaranje novog djela. *The Worst Lady in the World* (Najgora žena na svijetu) moja je pripovijetka koja je izvedena najviše puta, bilo kao monolog, predstava s marionetama ili lutkarska predstava sa sjenama, ili kao dramsko čitanje, školska predstava ili prava kazališna predstava. Ravnatelj jednog kazališta rekao mi je da su morali spašavati glumicu u glavnoj ulozi od pobješnjele mlade publike koja je u njoj vidjela pravo utjelovljenje zla: u njihovoj kolektivnoj mašti stopile su se stvarnost i fikcija. Bio sam i svjedok kako djeca u publici koja poznaju izvornu priču postavljaju pitanja čim se u predstavi od nje odstupi.

Dobro ispričana priča nesumnjivo očarava djecu u publici i na neki ih način transformira. Nakon predstave, svijet se čini drukčijim, kao da ga je predstava dotaknula, omogućujući gledateljima da vide dalje od horizonta. Gledatelj često osjeti katarzu dok sebe vidi kroz likove ili situacije iz predstave. Za razliku od čitanja u samoći, kad se priča izvede na pozornici, iskustvo se mijenja: događa se pred našim očima i možemo ga podijeliti s drugima. Više nismo usamljeni svjedoci. Priča oživljava izvan granica naše mašte i pretvara nas u protagoniste jer likovima pridajemo svoje emocije i strahove, svoje želje i frustracije. Kada dođu na kazališne daske, književnost, glazba, ples, pjesma, poezija, igra, mađioničarski trikovi i žongliranje stope se u skladnu cjelinu, zajedno s resursima kazališne umjetnosti: kostimima, rasvjetom, scenom, šminkom i rekvizitima. Doprinosi našem kulturnom nasljeđu – s naglaskom na književnost i kazalište – redovito dovode do toga da djeca više upotrebljavaju maštu i pronalaze veći smisao u životu.

Francisco Hinojosa

(Mexico City, 1954.) jedan je od vodećih meksičkih pisaca za djecu. Ubrzo nakon što je diplomirao književnost, počeo je pisati poeziju, a uskoro i novele i romane za djecu. 1984. godine dobio je nagradu IBBY za knjigu *La vieja que comía gente* (Starica koja je jela ljude). Objavio je još deset knjiga za nakladnika *Fondo de Cultura Económica* (FCE). Ove ga je godine Meksički nacionalni odbor za kulturu i umjetnost (*Conaculta*) izabrao za ambasadora koji će predstavljati i promicati književnost za djecu i mlade u Meksiku.